

AGENTSCHAP UITBETALING GROEIPAKKET

Beslissing Geschillencommissie nr. 2023/132 van 17 november 2023

INLEIDENDE SAMENVATTING

Basisbedrag - Sociale toeslag - Feitelijk gezin - Foutieve migratie - Fout van de uitbetalingsactor - Rekenschap geven

Verwerende partij kende met ingang van 1 januari 2019 het Groeipakket (inclusief een sociale toeslag) en de schooltoeslagen toe aan verzoekster voor haar dochter ..... (° .....).

Niettegenstaande de heer..... reeds vanaf 30 oktober 2017 in het gezin van verzoekster was ingeschreven, werd het dossier van verzoekster bij de inwerkingtreding van het Groeipakketdecreet foutief gemigreerd in de zin dat verzoekster als alleenstaande werd beschouwd zodat er voor de vaststelling van het recht op de sociale toeslag en de schooltoeslag steeds enkel met haar inkomsten in plaats van de gezamenlijke inkomsten van haarzelf en van de heer ..... rekening werd gehouden.

Naar aanleiding van de ontvangst van een taak - wijziging burgerlijke staat ingevolge het huwelijk van verzoekster met de heer ..... op 14 juni 2023, werd het dossier opnieuw onderzocht waarbij werd gemerkt dat verzoekster steeds ten onrechte als alleenstaande werd beschouwd.

Gezien bleek dat de gezamenlijke inkomsten van verzoekster en de heer ..... steeds de grensbedragen voor zowel de sociale toeslag als de schooltoeslag hadden overschreden, is verwerende partij bij beslissing d.d. 17 juli 2023 overgegaan tot de terugvordering van de niet-verjaarde ten onrechte ontvangen sociale toeslag en het daaruit volgend verschil tussen de gewone leeftijdstoelage en de gehalveerde leeftijdstoelage voor de periode van 1 juli 2020 tot en met 30 juni 2023 en van de niet-verjaarde ten onrechte ontvangen schooltoeslag voor het schooljaren 2020-2021, 2021-2022 en 2022-2023, ten bedrage van in totaal € 2.973,52.

In het verzoek van 28 juli 2023 heeft verzoekster haar grieven als volgt geformuleerd:

"Ik kreeg een terugvordering aangetekend toegestuurd van het groeipakket.

Ik zou moeten 2973,52euro terug betalen omdat het niet correct berekend werd.

Ik ga hier niet mee akkoord en wel om volgende redenen.

Er staat dat ik samenwoon sinds 2017, dat klopt, maar ik ben pas getrouwd vorige maand. Ik was niet wettelijk samenwonend, ik bleef als burgerlijke staat gescheiden/alleenstaand behouden.

Mijn inkomen lag helemaal niet zo hoog, want ik was van 2018 tot 2021 in invaliditeit door een inzinking na pesterijen op het werk. Toen kreeg ik bijna niets van de ziekenbond en kwam de gewaarborgd loon verzekering niet tussen omdat het psychologische oorzaak was.

Mijn partner is ook werkloos geweest, hij werkt al meer dan een jaar 4/5 en is in ziekte geweest begin dit jaar door een kankerdiagnose. Nu werkt hij progressief tot half augustus nog.

Ons inkomen lag dus helemaal niet zo hoog om geen recht te hebben op de sociale toelage.

Ik krijg ook geen alimentatie van mijn ex-echtgenoot daar we week-week regeling hebben. Los van het feit dat mijn dochter al meermaals een lange periode volledig bij mij geweest is doordat haar vader in de afkickkliniek zat voor alcoholisme. Financieel weer enkele zwaardere periodes, zonder tussenkomst om te helpen.

Ik ben ook diegene die zo goed als alle kleren, schoenen, jassen, boekentassen koop voor mijn dochter. Enkel bij de hobby's komt haar vader voor de helft tussen.

Ik denk dat de terugvordering moet herberekend worden, want dit kan echt niet kloppen. Al onze spaarcenten zijn al op door de voorbije jaren. We zijn uit ons huurhuis gezet doordat het onbewoonbaar was en nu wonen we in een huurwoning een stuk verder van haar vader, maar 200euro per maand duurder omdat er niets te vinden was op de huurmarkt die in orde was. De overheid zou kunnen door de onbewoonbaarheid van het vorige tussenkomen, maar dit blijft ook op zich wachten. Wij hebben geen centiem meer over om zo'n rekening te betalen.

Graag nazicht van de berekening, ons inkomen was echt anders dan jullie verklaren.”

Uit raadpleging van het gegevensnetwerk Kring¹ blijkt dat de heer ..... reeds vanaf 30 oktober 2017 is ingeschreven op het adres en deel uitmaakt van het gezin van verzoekster.

Het feit dat verzoekster en de heer ..... slechts zijn gehuwd op 14 juni 2023 en voordien niet wettelijk samenwonend waren, doet niets af aan het feit dat zij wel vanaf 30 oktober 2017 wel degelijk deel uitmaakten van hetzelfde gezin en derhalve een feitelijk gezin vormden.

Bijgevolg diende er voor de toekenning van zowel de sociale toeslag als van de schooltoeslag steeds rekening te worden gehouden met de inkomsten van zowel verzoekster als van de heer .....

Gezien in het kader van de automatische procedure is gebleken dat de gezamenlijke inkomsten van de desbetreffende referentiejaren de desbetreffende grensbedragen hadden overschreden, stelt de Geschillencommissie vast dat verwerende partij terecht heeft beslist dat de sociale toeslag, het verschil tussen de volledige en de gehalveerde leeftijdsbijslag en de schooltoeslagen voor de kwestieuze periode van 1 juli 2020 tot en met 30 juni 2023 ten onrechte werden toegekend.

De Geschillencommissie stelt vast dat verwerende partij bij e-mail d.d. 7 augustus 2023 verzoekster heeft gewezen op de mogelijkheid om het recht op de sociale toeslag en de schooltoeslag opnieuw te onderzoeken in het kader van de manuele alarmbelprocedure. Gezien verzoekster tot op heden heeft nagelaten de recente inkomsten aan te tonen, kon het recht dan ook voor geen enkele periode worden herzien.

Gezien de gezinssamenstelling in principe door verwerende partij gekend dient te worden geacht, dient evenwel eveneens de opportuniteit van de terugvordering te worden onderzocht.

De Geschillencommissie stelt dienaangaande vast dat verwerende partij bij e-mail d.d. 9 november 2023 gericht aan de Geschillencommissie, erkent dat er een fout ten grondslag ligt aan de onverschuldigde betalingen.

---

¹ Kruispunt Informatiestromen Groeipakket.

//////////////////////////////////

Er dient te worden vastgesteld dat verzoekster redelijkerwijs diende te worden geacht op de hoogte te zijn dat er steeds rekening diende te worden gehouden met de gezamenlijke inkomsten van haarzelf en van de heer ..... Het feit dat verzoekster stelt dat zij tijdens de kwestieuze periode niet wettelijk samenwonende was, doet niets af aan het feit dat zij uiteraard wist dat zij en de heer ..... vanaf 30 oktober 2017 officieel een gezin vormden.

Na beraadslaging en om al de voormelde elementen, stelt de Geschillencommissie vast dat de vordering van verzoekster ontvankelijk doch **ongegron**d is gezien verwerende partij terecht heeft rekening gehouden met de gezamenlijke inkomsten van verzoekster en van de heer ..... en deze inkomsten van de desbetreffende referentiejaren de toegelaten grensbedragen hebben overschreden voor het verkrijgen van de sociale toeslag en voor de schooltoeslag voor het kind ..... Gezien het voordeel van de bepalingen van artikel 92, § 1, 2^e lid Groeipakketdecreet niet kan worden toegepast, bevestigt de Geschillencommissie dan ook de betwiste beslissing van verwerende partij d.d. 17 juli 2023 waarbij ten aanzien van verzoekster werd overgegaan tot terugvordering van de niet-verjaarde ten onrechte ontvangen sociale toeslag en het daaruit volgend verschil tussen de gewone leeftijdstoelag en de gehalveerde leeftijdstoelag voor de periode van 1 juli 2020 tot en met 30 juni 2023 en van de niet-verjaarde ten onrechte ontvangen schooltoeslag voor het schooljaren 2020-2021, 2021-2022 en 2022-2023, ten bedrage van in totaal € 2.973,52.

////////////////////////////////////

Opgroeien

Opgroeien

Geschillencommissie Groeipakket

Hallepoortlaan 27

1060 BRUSSEL

opgroeien.be

groeipakket.be/geschillencommissie

OPGROEIEN REGIE GESCHILLENCOMMISSIE GROEIPAKKET

BESLISSING

NR. 2023/132

17 november 2023

REPERTORIUMNR. GC/23/A0288

INZAKE : ..... wonende te .....

- Verzoekster -

TEGEN :

..... uitbetalingsactor, met maatschappelijke zetel te .....
.....;

- Verwerende partij -

1. Over het procedureverloop:

Gelet op het verzoek dat door verzoekster bij de Geschillencommissie¹ werd ingediend per e-mail d.d. 28 juli 2023, gericht tegen de beslissing van verwerende partij d.d. 17 juli 2023;

Gelet op de beslissing van de Geschillencommissie d.d. 10 augustus 2023 waarbij aan verzoekster de ontvankelijkheid van het verzoek werd meegedeeld;

Gelet op het feit dat beide partijen behoorlijk in kennis werden gesteld dat zij hun belangen op de zitting van 17 november 2023 kunnen komen verdedigen of zich daarbij door een raadsman of een gemachtigde kunnen laten vertegenwoordigen;

Gelet op het feit dat noch verzoekster noch verwerende partij op de zitting van 17 november 2023 zijn verschenen of zich hebben laten vertegenwoordigen;

Er werden geen leden van de Geschillencommissie gewraakt.

2. Over de feiten van de zaak:

Verwerende partij kende met ingang van 1 januari 2019 het Groeipakket (inclusief een sociale toeslag) en de schooltoeslagen toe aan verzoekster voor haar dochter ..... (° .....).

Niettegenstaande de heer ..... reeds vanaf 30 oktober 2017 in het gezin van verzoekster was ingeschreven, werd het dossier van verzoekster bij de inwerkingtreding van het Groeipakketdecreet foutief gemigreerd in de zin dat verzoekster als alleenstaande werd beschouwd zodat er voor de vaststelling van het recht op de sociale toeslag en de schooltoeslag steeds enkel met haar inkomsten in plaats van de gezamenlijke inkomsten van haarzelf en van de heer ..... rekening werd gehouden.

Naar aanleiding van de ontvangst van een taak - wijziging burgerlijke staat ingevolge het huwelijk van verzoekster met de heer ..... op 14 juni 2023, werd het dossier opnieuw onderzocht waarbij werd gemerkt dat verzoekster steeds ten onrechte als alleenstaande werd beschouwd.

Gezien bleek dat de gezamenlijke inkomsten van verzoekster en de heer ..... steeds de grensbedragen voor zowel de sociale toeslag als de schooltoeslag hadden overschreden, is verwerende partij bij beslissing d.d. 17 juli 2023 overgegaan tot de terugvordering van de niet-verjaarde ten onrechte ontvangen sociale toeslag en het daaruit volgend verschil tussen de gewone leeftijdstoeslag en de gehalveerde leeftijdstoeslag voor de periode van 1 juli 2020 tot en met 30 juni 2023 en van de niet-verjaarde ten onrechte ontvangen schooltoeslag voor het schooljaren 2020-2021, 2021-2022 en 2022-2023, ten bedrage van in totaal € 2.973,52.

---

¹ Bij de bepalingen van artikel 104, 1^e lid van het Groeipakketdecreet werd er bij Kind en Gezin (Opgroeien Regie) een geschillencommissie ingericht. In toepassing van het 2^e lid van voormeld artikel kan er tegen de beslissing van de uitbetalingsactor over de toelagen in het kader van het gezinsbeleid of tegen het uitblijven ervan na afloop van de termijn waarin hij op basis van dit decreet een beslissing moet nemen (met uitzondering van de in het 3^e lid bepaalde uitzonderingen), alleen beroep worden ingesteld bij deze geschillencommissie.

3. Standpunt van verzoekster:

In het verzoek d.d. 28 juli 2023 heeft verzoekster haar grieven als volgt geformuleerd:

“Ik kreeg een terugvordering aangetekend toegestuurd van het groeipakket.

Ik zou moeten 2973,52euro terug betalen omdat het niet correct berekend werd.

Ik ga hier niet mee akkoord en wel om volgende redenen.

Er staat dat ik samenwoon sinds 2017, dat klopt, maar ik ben pas getrouwd vorige maand. Ik was niet wettelijk samenwonend, ik bleef als burgerlijke staat gescheiden/alleenstaand behouden.

Mijn inkomen lag helemaal niet zo hoog, want ik was van 2018 tot 2021 in invaliditeit door een inzinking na pesterijen op het werk. Toen kreeg ik bijna niets van de ziekenbond en kwam de gewaarborgd loon verzekering niet tussen omdat het psychologische oorzaak was.

Mijn partner is ook werkloos geweest, hij werkt al meer dan een jaar 4/5 en is in ziekte geweest begin dit jaar door een kankerdiagnose. Nu werkt hij progressief tot half augustus nog.

Ons inkomen lag dus helemaal niet zo hoog om geen recht te hebben op de sociale toelage.

Ik krijg ook geen alimentatie van mijn ex-echtgenoot daar we week-week regeling hebben. Los van het feit dat mijn dochter al meermaals een lange periode volledig bij mij geweest is doordat haar vader in de afkickkliniek zat voor alcoholisme. Financieel weer enkele zwaardere periodes, zonder tussenkomst om te helpen.

Ik ben ook diegene die zo goed als alle kleren, schoenen, jassen, boekentassen koop voor mijn dochter. Enkel bij de hobby's komt haar vader voor de helft tussen.

Ik denk dat de terugvordering moet herberekend worden, want dit kan echt niet kloppen. Al onze spaarcenten zijn al op door de voorbije jaren. We zijn uit ons huurhuis gezet doordat het onbewoonbaar was en nu wonen we in een huurwoning een stuk verder van haar vader, maar 200euro per maand duurder omdat er niets te vinden was op de huurmarkt die in orde was. De overheid zou kunnen door de onbewoonbaarheid van het vorige tussenkomen, maar dit blijft ook op zich wachten. Wij hebben geen centiem meer over om zo'n rekening te betalen.

Graag nazicht van de berekening, ons inkomen was echt anders dan jullie verklaren.”

4. Standpunt van verwerende partij:

- **Bij betwiste terugvorderingsbeslissing d.d. 17 juli 2023 heeft verwerende partij aan verzoekster meegedeeld wat volgt:**

*“Wij hebben **jouw recht op het Groeipakket opnieuw onderzocht** voor de periode van 01/2019 tot 06/2023.*

*Wij hebben vastgesteld dat je een bedrag van **€ 4.247,97** hebt ontvangen **waarop je geen recht had** voor kind ..... Dit bedrag bestaat uit:*

- .....: Basisbedrag, Coronatoeslag, Extra sociale toeslag, Leeftijdstoeslag, Schoolbonus, Schooltoeslag en Sociale toeslag

Het basisbedrag wordt verhoogd met een maandelijkse sociale toeslag als de inkomsten van het gezin van de begunstigen het grensbedrag niet overschrijden. Je woont samen met ..... vanaf 30/10/2017. Aangezien volgens onze gegevens jullie gemeenschappelijk gezinsinkomen hoger ligt dan € 30 986,17, Hierdoor konden wij vanaf 01/2019 geen sociale toeslag toekennen. (art. 222 Groeipakketdecreet - art.2, §1 BVR van 21/09/2018)

Je ontving een schooltoeslag voor het schooljaar 2019-2020-2021-2022-2023 op basis van enkel je inkomsten. Voor de berekening van de schooltoeslag is dit op basis van het gezinsinkomen, van jou en ..... Dat betekent dat ..... recht heeft op een lagere/geen schooltoeslag (art. 24-25, 37-39, 40-41, 43 Groeipakketdecreet, art. 3, 7-10 en 20 BVR Selectieve Participatietoelagen). Daarom houden wij 10% in op de toekomstige betalingen.

Wij moeten € 2973,52 van je terugvragen.

(...)

De verjaringstermijn is 3 jaar.

Hierdoor is het bedrag van 1274,45 EUR verjaard en bedraagt het terug te vorderen bedrag 2973,52 EUR.

Dat betekent dat de betaling tot en met 30/06/2020 verjaard is.

Daarom moeten wij € 2973,52 van je terugvragen.

Wij houden 10% in op de volgende betalingen die je van ons ontvangt.

(...)"

- **Bij e-mail d.d. 12 september 2023 heeft verwerende partij aan de Geschillencommissie haar standpunt weergegeven als volgt:**

"In dit dossier betaalden we voor ..... ° ..... aan haar moeder, ... in een BTK dossier.

Bij de vaststelling van het recht op sociale toeslag en schooltoeslag hield ..... enkel rekening met de inkomsten van ..... aangezien zij volgens de gegevens in het dossier als alleenstaande haar dochter opvoedde.

Naar aanleiding van de ontvangst van een taak - wijziging burgerlijke staat - op 17/06/2023, werd het dossier opnieuw onderzocht. Uit dit onderzoek bleek dat ..... samenwoont met de heer ..... sinds 30/10/2017(!).

Om recht te hebben op de sociale toeslag en de schooltoeslag wordt rekening gehouden met de inkomsten van de begunstigde én van de persoon met wie de begunstigde een feitelijk gezin vormt (TN 8 en bijlage, artikel 18 Groeipakketdecreet, artikel 2 en 3 BVR Sociale Toelagen, TN 13, A/5, artikel 3 BVR Selectieve participatietoelagen, A/17).

Aangezien ..... sinds 30/10/2017 samenwoont met ..... moeten ook zijn inkomsten in rekening worden gebracht. Het onderzoek naar het recht op sociale toelagen en/of de schooltoeslag gebeurt op basis van de automatische procedure: dit betekent dat gebruik wordt gemaakt van de inkomensgegevens van het kalenderjaar dat twee jaar voorafgaat aan het

kalenderjaar waarin de toekenningperiode wordt onderzocht. Uit dit onderzoek bleek dat het gezamenlijke gezinsinkomen boven het toegestane maximum ligt waardoor er geen recht is op de sociale toeslag en evenmin op de schooltoeslag.

Als het huidige gezamenlijke gezinsinkomen echter sterk verschilt van de inkomensgegevens die beschikbaar zijn via de automatische procedure, kan een gezin een aanvraag indienen via de manuele alarmprocedure op basis van de actuele inkomsten.

Op 7/08/2023 stuurden we een mail naar mevrouw ..... met de vraag ons de huidige inkomsten te bezorgen zodat we het dossier kunnen herzien volgens de manuele procedure (zie bijlage).

Daarnaast kan in behartenswaardige situaties worden afgezien van de terugvordering (A/40). Ook dit onderzoek werd ondertussen opgestart. Het formulier 'aanvraag om verzaking' werd op 14/08/2023 verstuurd (zie bijlage).

Tot op vandaag hebben we van betrokkene geen nieuwe gegevens ontvangen.

..... is dan ook van mening dat de verschillende toeslagen terecht zijn teruggevorderd op basis van de beschikbare gegevens. Bij ontvangst van nieuwe gegevens en/of de aanvraag om verzaking zal het dossier opnieuw onderzocht worden."

- **Naar aanleiding van de kennisname van voorliggend verzoek d.d. 28 juli 2023 heeft verwerende partij bij e-mail d.d. 7 augustus 2023 volgende duiding aan verzoekster gegeven:**

"Voor bepaalde berekeningen maakt het eigenlijk niet uit of je wettelijk samenwonend of feitelijk samenwonend bent. Deze inkomens worden samen gezien en berekend, zal (sic) de wetgeving voorschrijft.

Wij voeren deze uiteraard uit zoals die voorzien wordt. Dat dit bepaalde (vervelende) gevolgen heeft, kan ik zeker begrijpen.

Ik neem aan dat je wat schrok toen je onze brief ontving, onze excuses hiervoor. Hopelijk informeerde onze brief je wel voldoende?

De inkomens krijgen wij binnen via wettelijke bronnen, die voeren wij niet zelf in. Het zijn dus de cijfers die via jouw werkgever bezorgd worden aan de belastingdienst. Die gebruikt deze ook om jouw belastingen te berekenen.

Als deze onder of boven wettelijk bepaalde grenzen ligt, kijkt ons systeem met controle van ons of je al dan niet recht hebt op bepaalde extra toelagen.

We kijken voor de berekening van de schooltoelage naar de situatie op 31/08 voor het aankomende schooljaar (vb. dit jaar wordt op 31/08/2023 gekeken voor schooljaar 2023-2024)/ Als jullie situatie toen anders was dan deze is zoals je hem beschreef, oordeelde het systeem dit correct.

Daarnaast wordt er op 31/12 van dat school jaar nogmaals geëvalueerd hoe de situatie is en of deze correct was. Dit bleek in jouw geval helaas niet zo te zijn gezien er een nieuw element was (samenwonen). Er wordt steeds gekeken naar het domicilie van de personen die inkomsten vertrekken (sic).

Hieruit is jouw schuld ontstaan en kreeg je van ons een informatieve brief ter toelichting.

Ik lees dat jullie het moeilijk hebben en er naast onze materie nog het een en andere speelt, alle begrip hiervoor. Als je me inkomsten van vorig jaar kan bezorgen (graag loonfiches van ten minste 6 maand opvolgend), wil ik mijn team de opdracht geven eens jouw dossier te herbekijken.

Als dezelfde conclusie getrokken wordt, kan ik helaas weinig doen.

Maar dat bekijken dan wel. Geef je dus jouw inkomsten eens door van het jaar 2022-2023?"

- **Bij e-mail d.d. 9 november 2023 heeft verwerende partij op vraag van het secretariaat nog aanvullend aan de Geschillencommissie meegedeeld wat volgt:**

"Mevrouw ..... heeft de formulieren die haar werden bezorgd in het kader van de aanvraag om kwijtschelding van de schuld niet terugbezorgd en evenmin de gevraagde loonfiches bezorgd.

De aanvraag om af te zien van de terugvordering werd om die reden dan ook geweigerd (zie weigeringsbrief in bijlage).

Mevrouw ..... is op 30/10/2017 gaan samenwonen met meneer .....

In Itinera (AKBW) is er op technisch vlak blijkbaar iets fout gelopen aangezien ..... niet op de hoogte werd gebracht van de samenwoning via een taak. Daardoor is het dossier op 1/01/2019 (start Groeipakket) fout gemigreerd: het feitelijk gezin werd overgezet naar GPA met mevrouw ..... als enige inkomensverstrekker.

Mevrouw ..... ontving op 12/09/2019, 8/10/2020, 11/10/2021 en 28/09/2022 telkens de schooltoeslag. Iedere keer opnieuw ontving mevrouw daar een uitgebreide brief over waarin expliciet vermeld wordt met welke gezinsinkomsten rekening wordt gehouden bij de berekening en van wie die inkomsten zijn.

Nooit heeft mevrouw melding gemaakt van het feit dat ze bij de berekening ten onrechte wordt aanzien als de enige inkomensverstrekker in het gezin.

Daardoor heeft ..... ook nog verder de sociale toeslag én de selectieve participatie betaald.

Mevrouw is dus geregeld ingelicht over het feit dat er enkel met haar inkomsten rekening werd gehouden. Ze vond het niet nodig ..... te wijzen op het feit dat ze al jaren samenwoont.

De goeder trouw kan dus niet worden toegepast.

De ten onrechte uitbetaalde gezinsbijslagen van 01/2019 – 06/2020 zijn verjaard en worden niet teruggevorderd.

In het licht van artikel 92§1.2° lid blijft ... van mening dat de terugvordering correct is opgemaakt."

5. Beoordeling in rechte

5.1. Betreffende het recht op de sociale toeslag en de schooltoeslag voor de periode van 1 juli 2020 tot 30 juni 2023

Voorliggende betwisting betreft de terugvordering door verwerende partij ten aanzien van verzoekster bij beslissing d.d. 17 juli 2023 van de niet-verjaarde ten onrechte ontvangen sociale toeslag en het daaruit volgend verschil tussen de gewone leeftijdstoelage en de gehalveerde leeftijdstoelage voor de periode van 1 juli 2020 tot en met 30 juni 2023 en van de niet-verjaarde ten onrechte ontvangen schooltoelage voor het schooljaren 2020-2021, 2021-2022 en 2022-2023, ten bedrage van in totaal € 2.973,52.

Deze terugvordering vloeit voort uit het feit dat verwerende partij bij de toekenning van voormeld Groeipakket in eerste instantie enkel rekening heeft gehouden met de inkomsten van verzoekster, terwijl er volgens verwerende partij rekening dient te worden gehouden met zowel de inkomsten van verzoekster als met de inkomsten van de heer ....., met wie verzoekster samenwoonde.

5.1.1. Wat de sociale toeslag betreft:

Gezien het kind van verzoekster, ..., geboren is vóór 1 januari 2019, zijn de specifieke overgangsmaatregelen bepaald in het Groeipakketdecreet van toepassing inzake het recht op een sociale toeslag met ingang van 1 januari 2019.

Cf. Art. 209, §2 Groeipakketdecreet: 'De artikelen van de kinderbijslagreglementering die zijn opgenomen in boek 5, deel 2, zijn van toepassing op rechtgevende kinderen die geboren zijn vóór 1 januari 2019.'

In voormeld Boek 5, deel 2, wordt bij deze overgangsbepalingen een onderscheid gemaakt tussen de basisbedragen (titel 1), de kinderbijslag voor wezen (titel 2), de zorgtoeslagen (titel 3), de sociale toeslagen (titel 4), de begunstigden (titel 5) en de keuze van de uitbetalingsactor (titel 6).

In het voorliggende dossier zijn de overgangsbepalingen vervat in het artikel 210 van voormelde titel 1 (basisbedragen) en in het artikel 222 van voormelde titel 4 (sociale toeslagen) relevant.

Aldus bepaalt artikel 210, §1 Groeipakketdecreet:

'Een rechtgevend kind dat geboren is vóór 1 januari 2019 en voor wie het recht op kinderbijslag overeenkomstig de kinderbijslagreglementering is geopend op 31 december 2018, blijft recht geven op kinderbijslag overeenkomstig de kinderbijslagreglementering als aan de voorwaarden, vermeld in artikel 8, is voldaan. (...)'

Aldus bepaalt artikel 222 Groeipakketdecreet:

'§1. Een rechtgevend kind dat recht geeft op kinderbijslag als vermeld in artikel 210, §1, of dat recht geeft op de gewone wezenbijslag, vermeld in titel 2, kan recht geven op een maandelijkse sociale toeslag als voldaan is aan de voorwaarden van artikel 18, tweede lid, 1° en 2°.

(...)

Het bedrag van de toeslag, vermeld in het eerste en tweede lid, stemt overeen met het bedrag van de toeslag voor langdurig werklozen, vermeld in artikel 42bis van de Algemene Kinderbijslagwet, en bedraagt:

1° 46,88 euro voor het rechtgevende kind dat recht geeft op kinderbijslag van 92,09 euro;

2° 29,06 euro voor het rechtgevende kind dat recht geeft op kinderbijslag van 170,39 euro;

3° 5,10 euro voor het rechtgevende kind dat recht geeft op kinderbijslag van 254,40 euro;

(...)

§3. Het bedrag van de toeslag, vermeld in paragraaf 1, derde lid, 3° wordt verhoogd tot 23,43 euro voor de betrokken kinderen, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, als de bijslagtrekkende of begunstigde van de kinderbijslag voor die rechtgevende kinderen in aanmerking komt voor de toeslag voor eenoudergezinnen, vermeld in artikel 41 van de Algemene Kinderbijslagwet. (...)

Uit de voormelde bepaling van artikel 222, §1, eerste lid Groeipakketdecreet, blijkt dat voor kinderen geboren vóór 1 januari 2019, er in het Groeipakket vanaf 1 januari 2019 aanspraak kan gemaakt worden op een sociale toeslag als voldaan is aan de voorwaarden bepaald in artikel 18, 1° en 2° Groeipakketdecreet.

Aldus bepaalt artikel 18 van het Groeipakketdecreet (oorspronkelijke versie van toepassing op kwestieuze periode):

“Het basisbedrag, vermeld in artikel 13, wordt voor het rechtgevende kind verhoogd met een maandelijks sociale toeslag als de inkomsten van het gezin van de begunstigten bepaalde grenzen niet overschrijden.

Het bedrag van de toeslag, vermeld in het eerste lid, bedraagt:

1° 50 euro per kind voor gezinnen tot en met twee rechtgevende kinderen, waarvan de gezinsinkomsten op jaarbasis niet meer dan 30.378,60 euro bedragen;

2° 80 euro per kind voor gezinnen met meer dan twee rechtgevende kinderen, waarvan de gezinsinkomsten op jaarbasis niet meer dan 30.386,52 euro bedragen;

3° 60 euro per kind voor gezinnen met meer dan twee rechtgevende kinderen, waarvan de gezinsinkomsten op jaarbasis tussen 30.386,52 euro en 60.000 euro liggen.

(..)

De Vlaamse Regering bepaalt met welke inkomsten van welke personen rekening wordt gehouden om de gezinsinkomsten, vermeld in het eerste lid, vast te stellen. Ze bepaalt de periode waarin de sociale toeslag wordt toegekend, en ze kan de gezinsgrootte nader bepalen. De Vlaamse Regering stelt ook een alarmprocedure vast voor de onmiddellijke aanpassing van het recht op sociale toeslag.”

In uitvoering van de bepalingen van artikel 18, laatste lid Groeipakketdecreet, heeft de Vlaamse Regering bij artikel 2 van het BVR van 21 september 2018 tot vaststelling van de nadere regels voor het toekennen van een sociale toeslag (verder BVR Sociale toeslagen genoemd) bepaald met welke inkomsten van welke personen rekening dient te worden gehouden:

“§1. Voor de berekening van de inkomsten van het gezin, vermeld in artikel 18, eerste lid, van het decreet van 27 april 2018, wordt rekening gehouden met de inkomsten van de beide begunstigten voor hetzelfde rechtgevend kind die op hetzelfde adres wonen.

*Er wordt rekening gehouden met de inkomsten van de **begunstigde en de persoon met wie hij een feitelijk gezin vormt** als er maar een begunstigde is of als de beide begunstigten voor hetzelfde rechtgevend kind, niet op hetzelfde adres wonen.*

§2. Als de begunstigde samenwoont met meerdere niet-verwante personen, wordt hij geacht een feitelijk gezin te vormen met, in afdalende volgorde van voorrang:

- 1° de persoon met wie de begunstigde gehuwd is, als vermeld in artikel 3, §1, 16°, van het decreet van 27 april 2018;
- 2° de andere ouder van het kind;
- 3° de persoon met wie hij samen de gezinswoning heeft gekocht of gebouwd;
- 4° de persoon met wie de begunstigde verklaart samen de kinderen op te voeden;
- 5° de persoon met wie de begunstigde het langst samenwoont.

In het eerste lid wordt verstaan onder niet-verwante persoon: een persoon die geen bloed- of aanverwant is tot en met de derde graad.”

De bepalingen van artikel 3 van hetzelfde BVR stellen betreffende de vorming van een feitelijk gezin dat:

*“§1. Het samenwonen, vermeld in artikel 2, §2, blijkt uit een **gemeenschappelijk domicilie volgens de gegevens vermeld in het Rijksregister** en kan alleen weerlegd worden door een officieel document van een overheid of een overheidsinstelling, dat gebaseerd is op de reële gezinssituatie.*

§2. De volgende documenten worden aanvaard als een officieel document als vermeld in paragraaf 1:

- 1° een ontvangstbewijs van de aangifte, vermeld in artikel 7, §1, eerste lid, van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 betreffende de bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister;
- 2° een attest van de politie dat vaststelt dat de toestand, vermeld in het Rijksregister, niet overeenstemt met de reële situatie;
- 3° een beschikking, vonnis of arrest van een rechtbank of hof;
- 4° een attest van een OCMW dat vaststelt dat de toestand, vermeld in het Rijksregister niet overeenstemt met de reële situatie.

De Vlaamse minister, bevoegd voor de bijstand aan personen, kan de lijst met officiële documenten die aanvaard worden om de gegevens vermeld in het Rijksregister te weerleggen, aanvullen.

§3. Als het samenwonen niet blijkt uit de gegevens van het Rijksregister, kan de vorming van een feitelijk gezin bewezen worden door:

- 1° een controle door de gezinsinspecteur;
- 2° een vaststelling die gemaakt is door een andere overheidsdienst, waaruit de feitelijke gezinssamenstelling blijkt;
- 3° een beschikking, vonnis of arrest van een rechtbank of hof;
- 4° een verklaring van feitelijke gezinsvorming van de begunstigde en van de persoon met wie de begunstigde samenwoont.

§4. De vorming van een feitelijk gezin kan weerlegd worden door:

- 1° een huurovereenkomst tussen de begunstigde en de persoon met wie hij samenwoont;
- 2° een arbeidsovereenkomst met recht van inwoon;
- 3° een attest van detentie;
- 4° een registratieformulier van de mantelzorg, die niet een persoon is als vermeld in artikel 2, §2, 1°;
- 5° een aanwezigheidsattest van het vluchthuis of sociaal huis;
- 6° een verklaring van feitelijke gezinsvorming van de niet-verwante persoon met een rechtgevend kind in het gezin;

- 7° een verklaring van feitelijke gezinsvorming van de niet-verwante persoon met een andere persoon dan de begunstigde met dezelfde woonplaats;
- 8° een verklaring van geen feitelijke gezinsvorming van de begunstigde en de niet-verwante persoon in zijn gezin;
- 9° het feit dat de niet-verwant zelf nog rechtgevend is op gezinsbijslagen op het ogenblik dat hij in het gezin van de begunstigde komt;
- 10° een bewijs dat het om een inschrijving op een referentieadres gaat;
- 11° een attest van de FOD Binnenlandse Zaken en een attest van immatriculatie dat is afgeleverd aan de asielzoeker tijdens de asielaanvraagprocedure;
- 12° een vaststelling die gemaakt is door een andere overheidsdienst waaruit de feitelijke gezinssamenstelling blijkt.

In het eerste lid wordt verstaan onder niet-verwante persoon: een persoon die geen bloed- of aanverwant is tot en met de derde graad.

Een gezinsinspecteur staaft de verklaringen, vermeld in het eerste lid, 6° tot en met 8°, altijd door een controle ter plaatse.

De Vlaamse minister, bevoegd voor de bijstand aan personen, kan de lijst van bewijsmiddelen, om de vorming van een feitelijk gezin te bevestigen of te weerleggen, aanvullen.

§5. De vorming van een feitelijk gezin kan niet weerlegd worden als de begunstigde samenwoont met een persoon met wie hij zich in een van de volgende gevallen bevindt:

- 1° ze hebben een gemeenschappelijk kind;
- 2° ze hebben samen de gezinswoning gekocht of gebouwd.”

Bij de toepassing van deze bepalingen blijkt uit de definitie als bepaald bij artikel 1, 2° van het BVR Sociale toeslagen dat ‘feitelijk gezin’ steeds dient te worden begrepen als:

*“een leefeenheid waarin twee personen die geen bloed- of aanverwanten tot en met de derde graad zijn, **samenwonen en samen een huishouden regelen, hetzij financieel, hetzij op een andere ondersteunende manier.**”*

De bepalingen van artikel 7 BVR Sociale toeslagen stellen betreffende de **automatische procedure** dat:

“§1. Het inkomen van het gezin, vermeld in artikel 4, wordt vastgesteld vóór het begin van een toekenningsjaar op basis van het aanslagbiljet dat betrekking heeft op de inkomsten van het kalenderjaar, twee jaar voorafgaand aan het kalenderjaar waarin het toekenningsjaar begint, als die gegevens op dat ogenblik ter beschikking zijn. (...)”.

Het recht op de sociale toeslag kan nadien evenwel in het kader van de manuele alarmbelprocedure opnieuw worden onderzocht en desgevallend alsnog worden toegekend wanneer wordt aangetoond dat de inkomsten van het gezin gedurende minstens zes opeenvolgende maanden onder de inkomensgrenzen ligt (cf. artikel 12 BVR Sociale toeslagen).

5.1.2. Wat de selectieve participatietoeslag (schooltoeslag) voor leerlingen betreft:

De selectieve participatietoelage, ook schooltoelage genoemd, kan vanaf het schooljaar 2019-2020 toegekend worden op basis van het decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid (verder Groeipakketdecreet genoemd). Het betreft een overheveling van de schooltoelagen vanuit het departement Onderwijs.

Om recht te hebben op de schooltoelage dient te zijn voldaan aan een aantal voorwaarden.

Aldus bepaalt artikel 24 Groeipakketdecreet:

“Een jaarlijkse selectieve participatietoelage leerling, waarvan het bedrag is bepaald in hoofdstuk 4 van deze titel, wordt toegekend aan de leerling die aan al de volgende voorwaarden voldoet:

1° de leerling heeft de Belgische nationaliteit, of de leerling van wie het bewijs niet geleverd wordt dat hij de Belgische nationaliteit bezit, is toegelaten of gemachtigd om in het Rijk te verblijven of er zich te vestigen overeenkomstig de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen;

2° de pedagogische voorwaarden, vermeld in hoofdstuk 2 van deze titel;

3° de financiële voorwaarden, vermeld in hoofdstuk 3 van deze titel.

De Vlaamse Regering kan algemene vrijstellingen van het eerste lid, 1°, bepalen.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels met betrekking tot de selectieve participatietoelagen leerling.”

Artikel 25 van het Groeipakketdecreet bepaalt (oorspronkelijke versie):

*“Om de toestand van het gezin waartoe de rechthebbende leerling behoort, te bepalen, wordt bij de toepassing van dit decreet rekening gehouden met de toestand op **31 december van het schooljaar in kwestie**.*

Om de nationaliteit en de woonplaats van de rechthebbende leerling die niet gekwalificeerd is als een rechtgevend kind als vermeld in artikel 8, te bepalen, wordt bij de toepassing van dit decreet rekening gehouden met de toestand op 31 december van het schooljaar in kwestie.

Om de pedagogische toestand te bepalen, wordt bij de toepassing van dit decreet rekening gehouden met de toestand op de laatste schooldag van juni van het schooljaar in kwestie.”

Bij de bepalingen van artikel 2 van het decreet van 10 juli 2020 tot wijziging van het decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid, wat de selectieve participatietoelagen betreft (B.S. 27.07.2020, artikel 2 in werking getreden op 1/08/2020 voor het schooljaar 2020-2021) werden in artikel 25, eerste en tweede lid de woorden *“31 december van het schooljaar in kwestie”* telkens vervangen door de woorden *“31 augustus voorafgaand aan het schooljaar in kwestie”*.

De bepalingen van artikel 37, 1° lid Groeipakketdecreet stellen aangaande de financiële voorwaarden vooreerst dat:

*“Om te bepalen of een rechthebbende leerling als vermeld in artikel 24, in aanmerking komt voor de selectieve participatietoelage leerling, wordt uitgegaan van **de inkomsten van het gezin waartoe de***

leerling behoort.”

Artikel 3, §1 en §2, 1^e t.e.m. 4^e lid van het Besluit van de Vlaamse Regering van 17 mei 2019 betreffende de selectieve participatietoelagen leerling (verder BVR Selectieve participatietoelagen genoemd) bepaalt:

“§1. Voor de berekening van de inkomsten van het gezin, vermeld in artikel 37, eerste lid, van het decreet van 27 april 2018, wordt rekening gehouden met de inkomsten van beide personen aan wie de selectieve participatietoelagen worden uitbetaald voor een leerling, die dezelfde woonplaats hebben.

*§2. In deze paragraaf wordt verstaan onder **feitelijk gezin**: een leefeenheid waarin twee personen die geen bloed- of aanverwanten tot en met de derde graad zijn, samenwonen en samen een huishouden regelen, hetzij financieel, hetzij op een andere ondersteunende manier.*

*Er wordt rekening gehouden met de **inkomsten** van de **persoon die dezelfde woonplaats heeft** als een leerling en de **persoon met wie die persoon een feitelijk gezin vormt** als de selectieve participatietoelagen worden uitbetaald aan één persoon alleen of aan twee personen die niet op hetzelfde adres wonen.*

Als de selectieve participatietoelagen worden uitbetaald aan het rechthebbende kind zelf conform artikel 73, §1, eerste lid, van het decreet van 27 april 2018, wordt rekening gehouden met de inkomsten van het kind zelf en de persoon met wie het kind samenwoont.

Als de persoon, vermeld in het tweede en derde lid, samenwoont met verschillende niet-verwante personen tot en met de derde graad, wordt hij geacht een feitelijk gezin te vormen met de volgende personen, in afdalende volgorde:

- 1° de persoon met wie de persoon aan wie de selectieve participatietoelage wordt uitbetaald, getrouwd is als vermeld in artikel 3, §1, 16°, van het decreet van 27 april 2018;*
- 2° de andere ouder van het kind;*
- 3° de persoon met wie hij samen de gezinswoning heeft gekocht of gebouwd;*
- 4° de persoon met wie de persoon aan wie de selectieve participatietoelage wordt uitbetaald, verklaart samen de kinderen op te voeden;*
- 5° de persoon met wie de persoon aan wie de selectieve participatietoelage wordt uitbetaald, het langst samenwoont.”*

Uit deze bepalingen blijkt bijgevolg dat voor de vaststelling van de gezinsinkomsten rekening dient te worden gehouden met de inkomsten van de persoon aan wie de selectieve participatietoelage wordt uitbetaald en desgevallend van de persoon met wie hij/zij een feitelijk gezin vormt.

De bepalingen van artikel 3, § 2, 8^e t.e.m. laatste lid van het BVR Selectieve participatietoelagen stellen betreffende de vorming van een feitelijk gezin verder dat:

“Als het samenwonen, vermeld in het eerste lid, niet blijkt uit het Rijksregister, kan de vorming van een feitelijk gezin bewezen worden door:

- 1° een controle door de gezinsinspecteur;*
- 2° een vaststelling van een andere overheidsdienst waaruit de feitelijke gezinssamenstelling blijkt;*
- 3° een beschikking, vonnis of arrest van een rechtbank of hof;*
- 4° een verklaring van feitelijke gezinsvorming van de persoon aan wie de selectieve*

participatietoeslag wordt uitbetaald, of van de persoon met wie de persoon aan wie de selectieve participatietoeslag wordt uitbetaald, samenwoont.

De vorming van een feitelijk gezin, vermeld in het achtste lid, kan weerlegd worden door:

1° een huurovereenkomst tussen de persoon aan wie de selectieve participatietoeslag wordt uitbetaald, en de persoon met wie hij samenwoont;

2° een arbeidsovereenkomst met recht van inwoning;

3° een attest van detentie;

4° een registratieformulier van de mantelzorg, die niet een van de personen, vermeld in paragraaf 2, vierde lid, 1°, is;

5° een aanwezigheidsattest van het vluchthuis of sociaal huis;

6° een verklaring van feitelijke gezinsvorming van de niet-verwante persoon met een rechtgevend kind in het gezin;

7° een verklaring van feitelijke gezinsvorming van de niet-verwante persoon met een andere persoon dan de persoon aan wie de selectieve participatietoeslag wordt uitbetaald, met dezelfde woonplaats;

8° een verklaring van geen feitelijke gezinsvorming van de persoon aan wie de selectieve participatietoeslag wordt uitbetaald, en de niet-verwante persoon in zijn gezin;

9° het feit dat de niet-verwante persoon zelf nog rechtgevend is op gezinsbijslagen op het ogenblik dat hij in het gezin komt van de persoon aan wie de selectieve participatietoeslag wordt uitbetaald;

10° een bewijs dat het om een inschrijving op een referentieadres gaat;

11° een attest van de FOD Binnenlandse Zaken en een attest van immatriculatie, afgeleverd aan de asielzoeker tijdens de asielaanvraagprocedure;

12° een vaststelling van een andere overheidsdienst waaruit de feitelijke gezinssamenstelling blijkt;

13° een controle door de gezinsinspecteur.

In het negende lid wordt verstaan onder niet-verwante persoon: een persoon die geen bloed- of aanverwant tot en met de derde graad is.

Een gezinsinspecteur staft de verklaringen, vermeld in het negende lid, 6°, 7° en 8°, altijd met een controle ter plaatse.

De Vlaamse minister, bevoegd voor de bijstand aan personen, kan de lijst, van bewijsmiddelen om de vorming van een feitelijk gezin te bevestigen of te weerleggen vermeld in het negende lid, aanvullen.

De vorming van een feitelijk gezin kan niet weerlegd worden als de persoon aan wie de selectieve participatietoeslag wordt uitbetaald, samenwoont met een persoon die aan een van de volgende voorwaarden voldoet:

1° een persoon met wie hij een gemeenschappelijk kind heeft;

2° een persoon met wie hij samen de gezinswoning heeft gekocht of gebouwd.”

De bepalingen van artikel 12 BVR Selectieve participatietoeslagen stellen betreffende de **automatische procedure** in het kader van het onderzoek van de financiële voorwaarden voor de toekenning van de selectieve participatietoeslagen dat:

*“§1. De inkomsten, vermeld in artikel 7 tot en met 10, zijn de inkomsten die blijken uit het aanslagbiljet dat betrekking heeft op de inkomsten van **het kalenderjaar dat twee jaar voorafgaat aan het kalenderjaar waarin het schooljaar in kwestie begint.***

Voor gezinnen die anders zijn samengesteld in het jaar waarop het aanslagbiljet betrekking heeft, wordt het inkomen gereconstrueerd op basis van de huidige gezinssamenstelling.

Als naar aanleiding van de latere verificatie de aanslag, vermeld in het eerste lid, herzien wordt, wordt met de herziene aanslag rekening gehouden.

§2. Het kadastraal inkomen en de niet-belastbare inkomsten worden vastgesteld op basis van het kalenderjaar dat twee jaar voorafgaat aan het kalenderjaar waarin het schooljaar in kwestie begint.

§3. Niet-belastbare inkomsten worden vastgesteld aan de hand van databanken of van attesten van werkgevers, diensten of instellingen.

§4. Attesten die de buitenlandse belastingdienst uitgereikt heeft, of, als die ontbreken, attesten die de werkgevers, diensten of instellingen uitgereikt hebben als de inkomsten in het buitenland of bij een Europese of een andere internationale instelling verworven zijn, en die betrekking hebben op dezelfde periode, worden gelijkgesteld met het aanslagbiljet.”

Het recht op de selectieve participatietoeslag kan echter in het kader van de manuele alarmbelprocedure wel opnieuw worden onderzocht en desgevallend alsnog worden toegekend op grond van de inkomsten van het toekenningsjaar zelf (cf. artikelen 15 en 16 van het BVR Selectieve participatietoeslag).

5.1.3. Toepassing in casu

Uit raadpleging van het gegevensnetwerk Kring² blijkt dat de heer ..... reeds vanaf 30 oktober 2017 is ingeschreven op het adres en deel uitmaakt van het gezin van verzoekster.

Het feit dat verzoekster en de heer ..... slechts zijn gehuwd op 14 juni 2023 en voordien niet wettelijk samenwonend waren, doet niets af aan het feit dat zij wel vanaf 30 oktober 2017 wel degelijk deel uitmaakten van hetzelfde gezin en derhalve een feitelijk gezin vormden.

Bijgevolg diende er voor de toekenning van zowel de sociale toeslag als van de schooltoeslag steeds rekening te worden gehouden met de inkomsten van zowel verzoekster als van de heer .....

Gezien in het kader van de automatische procedure is gebleken dat de gezamenlijke inkomsten van de desbetreffende referentiejaren de desbetreffende grensbedragen hadden overschreden, stelt de Geschillencommissie vast dat verwerende partij terecht heeft beslist dat de sociale toeslag, het verschil tussen de volledige en de gehalveerde leeftijdsbijslag en de schooltoeslagen voor de kwestieuze periode van 1 juli 2020 tot en met 30 juni 2023 ten onrechte werden toegekend.

Verzoekster wijst er in haar verzoek d.d. 28 juli 2023 op dat de gezamenlijke inkomsten tijdens deze periode echter niet zo hoog lagen:

Mijn inkomen lag helemaal niet zo hoog, want ik was van 2018 tot 2021 in invaliditeit door een inzinking na pesterijen op het werk. Toen kreeg ik bijna niets van de ziekenbond en kwam de gewaarborgd loon verzekering niet tussen omdat het psychologische oorzaak was.

Mijn partner is ook werkloos geweest, hij werkt al meer dan een jaar 4/5 en is in ziekte geweest begin dit jaar door een kankerdiagnose. Nu werkt hij progressief tot half augustus nog.

Ons inkomen lag dus helemaal niet zo hoog om geen recht te hebben op de sociale toelage.

---

² Kruispunt Informatiestromen Groeipakket.

De Geschillencommissie stelt dienaangaande vast dat verwerende partij bij e-mail d.d. 7 augustus 2023 verzoekster heeft gewezen op de mogelijkheid om het recht op de sociale toeslag en de schooltoeslag opnieuw te onderzoeken in het kader van de manuele alarmbelprocedure. Gezien verzoekster tot op heden heeft nagelaten de recente inkomsten aan te tonen, kon het recht dan ook voor geen enkele periode worden herzien.

Gezien de gezinssamenstelling in principe door verwerende partij gekend dient te worden geacht, dient evenwel eveneens de opportuniteit van de terugvordering te worden onderzocht.

5.2. Opportuniteit van de terugvordering van het onverschuldigde bedrag

5.2.1. Algemene principes

- Artikel 1376 BW en artikel 103, §1, eerste lid, Groeipakketdecreet:

Conform de bepalingen van artikel 1376 BW is diegene die per vergissing of met zijn weten iets ontvangen heeft dat hem niet verschuldigd was, verplicht het terug te geven aan diegene van wie hij het onverschuldigde heeft ontvangen.

In dezelfde zin bepaalt artikel 103, §1, eerste lid Groeipakketdecreet:

“Onverschuldigd betaalde toelagen in het kader van het gezinsbeleid worden teruggevorderd, behalve in de gevallen waarin een dergelijke terugvordering wordt uitgesloten door dit decreet, door inhoudingen, verricht door de uitbetalingsactor, overeenkomstig het bepaalde in artikel 1410, §4, van het Gerechtelijk Wetboek, op nog te betalen toelagen in het kader van het gezinsbeleid.”

- Fout van de uitbetalingsactor: artikel 92, §1, 1^e en 2^e lid Groeipakketdecreet:

De bepalingen van artikel 92, § 1, eerste en tweede lid Groeipakketdecreet vormen een uitzondering op dit algemene principe van de terugvordering van onverschuldigd betaalde toelagen in de mate dat wordt gesteld dat:

“Als de uitbetalingsactor vaststelt dat een beslissing over toelagen in het kader van het gezinsbeleid aangetast is door een juridische of materiële fout, trekt hij die beslissing in en neemt hij op eigen initiatief een nieuwe beslissing die uitwerking heeft op de datum waarop de ingetrokken beslissing is ingegaan of had moeten ingaan, met behoud van de toepassing van de bepalingen van hoofdstuk 2 van deze titel.

Als het gaat om een fout van de uitbetalingsactor, waarvan de begunstigde zich normaal geen rekenschap kan geven, en het bedrag van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid kleiner is dan het bedrag dat aanvankelijk was toegekend, neemt de uitbetalingsactor een nieuwe beslissing die uitwerking heeft op de eerste dag van de maand na de kennisgeving ervan.”

De memorie van toelichting betreffende het Groeipakketdecreet bevat hierover de volgende toelichting:

“Dit artikel regelt de situatie waarin een beslissing van een uitbetalingsactor aangetast is door een juridische of materiële fout.

De uitbetalingsactor die een juridische of materiële fout vaststelt, trekt de oorspronkelijke beslissing in en neemt een nieuwe beslissing die uitwerking heeft op datum van de oorspronkelijke beslissing.

Van bovenstaand principe wordt afgeweken wanneer de fout te wijten is aan de uitbetalingsactor en het bedrag waarop de begunstigde recht heeft op grond van de nieuwe beslissing kleiner is dan wat aanvankelijk was toegekend. In dat geval heeft de nieuwe beslissing enkel uitwerking voor de toekomst. De ratio legis is duidelijk dat de begunstigde niet de gevolgen moet dragen van een fout van de uitbetalingsactor. Het moet echter gaan om een fout die de begunstigde redelijkerwijze niet kon opmerken.

Indien een begunstigde bijvoorbeeld een bedrag ontvangt waarvan hij redelijkerwijze moest beseffen dat hij daarop geen recht had, dan zal de nieuwe beslissing wel uitwerking hebben op datum van de oorspronkelijke beslissing en kan dus geen toepassing gemaakt worden van de uitzondering.”

- Administratieve praktijk

Bij Toelichtingsnota nr.19 d.d. 18.05.2021 (aangepaste versie 26.10.2021) van het Agentschap Uitbetaling Groeipakket betreffende de vaststelling van de regels voor de ambtshalve en gedwongen herziening van een beslissing tot toekenning van toelagen in het kader van het gezinsbeleid en de Vlabel-procedure werden met betrekking tot de terugvordering volgende richtlijnen gegeven:

“3. Terugvordering onverschuldigde betalingen

3.1. Uitgangspunt: alle onverschuldigd betaalde toelagen terugvorderen

Alle onverschuldigd betaalde toelagen in het kader van het gezinsbeleid worden door de uitbetalingsactoren teruggevorderd, behalve in de gevallen die o.b.v. het Groeipakketdecreet zijn uitgesloten³.

(...)

3.3. Onverschuldigde betalingen: categorieën A t.e.m. E

Juridische of materiële fouten die aan de basis van een beslissing over toelagen in het kader van het gezinsbeleid liggen, brengen onverschuldigde betalingen met zich mee.

Onverschuldigde betalingen zijn betalingen waarbij de decretale bepalingen en reglementeringen niet correct zijn toegepast. Elke onverschuldigde betaling wordt ingedeeld in een categorie op basis van zijn oorzaak. Deze indeling is noodzakelijk om te bepalen of een onverschuldigd bedrag al dan niet moet teruggevorderd worden.

Onverschuldigde betaling type A⁴

Een onverschuldigde betaling kan in deze categorie worden ingedeeld op voorwaarde dat:

- *het onverschuldigd bedrag aan een juridische of materiële fout van een uitbetalingsactor te wijten is*

EN

- *bij de betaling de begunstigde te goeder trouw⁵ is.*

Onverschuldigde betaling type B⁶

Een onverschuldigde betaling kan in deze categorie worden ingedeeld op voorwaarde dat:de

- *onverschuldigde betaling te wijten is aan verzuim of nalatigheid van de begunstigde*

OF

- *de onverschuldigde betaling te wijten is aan een fout van de uitbetalingsactor, maar waarbij de begunstigde niet te goeder trouw heeft gehandeld. Hierbij is het aan de uitbetalingsactoren om het vermoeden van de goede trouw van de begunstigde te weerleggen⁷.*

Onverschuldigde betaling type C

Een onverschuldigde betaling kan in deze categorie worden ingedeeld op voorwaarde dat het onverschuldigd bedrag te wijten is aan een verrekening:

- *tussen uitbetalingsactoren,*
- *tussen verschillende entiteiten⁸,*
- *met het buitenland.*

In het geval de ene uitbetalingsactor foutieve informatie of de gevraagde informatie niet of laattijdig heeft doorgegeven aan de andere uitbetalingsactor, heeft de ene uitbetalingsactor een fout begaan. Hierdoor ontstaat er bij de andere uitbetalingsactor een schuld die ten laste is van de ene uitbetalingsactor, die de foutieve informatie heeft doorgegeven. Bijgevolg dient de ontstane schuld tussen de uitbetalingsactoren te worden verrekend en als een onverschuldigde betaling type C worden ingeboekt. Het eventuele saldo van het debet moet dan vervolgens als een onverschuldigde betaling type A of B worden ingeboekt, afhankelijk of de fout te wijten was aan de burger of louter aan de uitbetalingsactor.

Onverschuldigde betaling type D

Een onverschuldigde betaling kan in deze categorie worden ingedeeld op voorwaarde dat het onverschuldigd bedrag het gevolg is van fraude .

Onverschuldigde betaling type E

Een onverschuldigde betaling kan in deze categorie worden ingedeeld op voorwaarde dat het onverschuldigd bedrag voldoet aan alle voorwaarden om door Vlabel te worden teruggevorderd. Wanneer het dossier aan Vlabel wordt doorgestuurd, zet de uitbetalingsactor zelf de onverschuldigde betaling om naar het type E.”

Met betrekking tot de ‘goede trouw’ van de begunstigde als bedoeld bij de voormelde onverschuldigde betalingen types A en B, wordt verwezen naar punt 5.3.1 van dezelfde toelichtingsnota waarbij wordt gesteld dat:

“5.3.1. Te goeder trouw⁹

Een ontvanger wordt geacht te goeder trouw te zijn als hij niet wist of redelijkerwijze niet kon weten dat hij ten onrechte toelagen in het kader van het gezinsbeleid heeft ontvangen.

Gelet op de complexiteit van de regelgeving kan de ontvanger niet worden geacht te weten of te moeten weten dat hij al dan niet recht had op de onverschuldigde betaalde toelage wanneer de ontvanger ter goeder trouw was en dat hij erop mag vertrouwen dat de uitbetalingsactor de juiste beslissing neemt en correct uitbetaalt.

Het is aan de uitbetalingsactor om het vermoeden van de goede trouw van de ontvanger te weerleggen. Om de goede trouw te beoordelen moet de uitbetalingsactor het standpunt innemen van een ontvanger die handelt met 'normale voorzichtigheid en toewijding' en niet dat van de concrete ontvanger die de onverschuldigde betaling ontving. Zo heeft het feit dat de concrete ontvanger het slachtoffer was van omstandigheden (ziekte, zwakzinnigheid, gebrekkige kennis van de taal,...) die op het moment van de betaling zijn begrip konden schaden, geen weerslag.

De goede trouw van de ontvanger zal geval per geval moeten worden beoordeeld. Als algemene regel kan men stellen dat het vermoeden van de goede trouw weerlegd is als de ontvanger:

- *onverschuldigde toelagen ontving wegens frauduleuze handelingen of door de ontvanger afgelegde valse of bewust onjuiste verklaringen;*
- *bijzondere of algemene informatie (bv.: informatiebrieven, regularisatiebrieven) had ontvangen waaruit blijkt dat de beslissing tot toekenning van de toelage door de uitbetalingsactor ten onrechte is genomen;*
- *wegens de aard van de betaling (bv. dubbele betaling van eenzelfde toeslag voor dezelfde periode) zelf onmogelijk niet op de hoogte kon zijn van het feit dat de betaling onverschuldigd is."*

5.2.2. Toepassing van de voormelde principes inzake terugvordering bij fout van de administratie in casu

Er dient te worden benadrukt dat voornoemde bepalingen van artikel 92, § 1, 1^e en 2^e lid Groeipakketdecreet enkel van toepassing zijn indien er effectief een juridische of materiële fout van de uitbetalingsactor blijkt die ten grondslag ligt aan de terugvordering. Vervolgens moet worden nagegaan of de betrokkene zich normaal geen rekenschap kan geven van die fout, om te bepalen of het onverschuldigde bedrag al dan niet kan worden teruggevorderd.

a) Mogelijke fout van verwerende partij

De Geschillencommissie stelt dienaangaande vast dat verwerende partij bij e-mail d.d. 9 november 2023 gericht aan de Geschillencommissie, erkent dat er een fout ten grondslag ligt aan de onverschuldigde betalingen:

"Mevrouw ..... is op 30/10/2017 gaan samenwonen met meneer .....

In Itinera (AKBW) is er op technisch vlak blijkbaar iets is fout gelopen aangezien ..... niet op de hoogte werd gebracht van de samenwoning via een taak. Daardoor is het dossier op 1/01/2019 (start Groeipakket) fout gemigreerd: het feitelijk gezin werd overgezet naar GPA met mevrouw ..... als enige inkomensverstrekker."

b) Vraag of de begunstigde zich er rekenschap van had kunnen geven dat het Groeipakket ten onrechte werd ontvangen

Verwerende partij stelt dienaangaande dat:

“Mevrouw ..... ontving op 12/09/2019, 8/10/2020, 11/10/2021 en 28/09/2022 telkens de schooltoeslag. Iedere keer opnieuw ontving mevrouw daar een uitgebreide brief over waarin expliciet vermeld wordt met welke gezinsinkomsten rekening wordt gehouden bij de berekening en van wie die inkomsten zijn.

Nooit heeft mevrouw melding gemaakt van het feit dat ze bij de berekening ten onrechte wordt aanzien als de enige inkomensverstrekker in het gezin.

Daardoor heeft ..... ook nog verder de sociale toeslag én de selectieve participatie betaald.

Mevrouw is dus geregeld ingelicht over het feit dat er enkel met haar inkomsten rekening werd gehouden. Ze vond het niet nodig ..... te wijzen op het feit dat ze al jaren samenwoont.

De goeder trouw kan dus niet worden toegepast.”

Er dient dan ook te worden vastgesteld dat verzoekster redelijkerwijs diende te worden geacht op de hoogte te zijn dat er steeds rekening diende te worden gehouden met de gezamenlijke inkomsten van haarzelf en van de heer ..... Het feit dat verzoekster stelt dat zij tijdens de kwestieuze periode niet wettelijk samenwonende was, doet niets af aan het feit dat zij uiteraard wist dat zij en de heer ..... vanaf 30 oktober 2017 officieel een gezin vormden.

De Geschillencommissie besluit dan ook dat het voordeel van de bepalingen van artikel 92, § 1, 2^e lid Groeipakketdecreet niet kan worden toegepast zodat verwerende partij terecht is overgegaan tot de niet-verjaarde onverschuldigde betalingen voor de periode van 1 juli 2020 tot en met 30 juni 2023 ten bedrage van in totaal € 2.973,52.

5.3. Afzien van terugvordering

De bepalingen van artikel 103, § 2 Groeipakketdecreet stellen dat:

“§2. De uitbetalingsactor kan binnen de voorwaarden, bepaald door de Vlaamse Regering, afzien van de terugvordering van het onverschuldigd betaalde bedrag:

1° in bijzondere, gemotiveerde gevallen of in bepaalde categorieën van gevallen, op voorwaarde dat de schuldenaar te goeder trouw is;

2° als het terug te vorderen bedrag gering is;

3° als blijkt dat de terugvordering onzeker of te duur is in vergelijking met het bedrag dat teruggevorderd moet worden.”

Artikel 13 van het Besluit van de Vlaamse Regering d.d. 13 juli 2019 tot vaststelling van de nadere regels over de rechten en plichten van begunstigten in hun contacten met uitbetalingsactoren en tot vaststelling van de regels voor de ambtshalve en gedwongen herziening van een beslissing tot toekenning van toelagen in het kader van het gezinsbeleid (BS 07.09.2018) – hierna BVR Rechten en plichten begunstigten genoemd – bepaalt (onderlijning door de Geschillencommissie toegevoegd):

“De schuldenaar aan wie een beslissing tot terugvordering van het onverschuldigd betaalde bedrag is meegedeeld, kan bij de uitbetalingsactor, waarbij de schuld is ontstaan, een verzoek indienen om van

die terugvordering af te zien. De uitbetalingsactor die dat verzoek ontvangt, stuurt een ontvangstbewijs naar de begunstigde.

Een verzoek, in de zin van het eerste lid, om af te zien van de terugvordering van het onverschuldigd betaalde bedrag kan alleen ingewilligd worden als de schuldenaar voldoet aan de volgende twee voorwaarden:

1. te goeder trouw zijn;
2. zich in een onzekere financiële situatie bevinden.

In het tweede lid, 1°, wordt verstaan onder te goeder trouw: zich in een behartenswaardige positie bevinden.

De minister bepaalt de wijze waarop de goede trouw, vermeld in het tweede lid, 1°, in bijzondere, gemotiveerde gevallen of in bepaalde categorieën van gevallen wordt vastgesteld.

De financiële situatie, vermeld in het tweede lid, 2°, wordt beoordeeld op basis van de bestaansmiddelen van het gezin.

Als de bestaansmiddelen van de schuldenaar en van een eventuele echtgenoot, persoon met wie de schuldenaar wettelijk samenwoont of persoon met wie de schuldenaar een feitelijk gezin vormt opgeteld zijn, wordt een forfaitaire vermindering toegekend voor de echtgenoot, persoon met wie de schuldenaar wettelijk samenwoont of persoon met wie de schuldenaar een feitelijk gezin vormt en voor elk kind van het gezin dat kinderbijslag ontvangt. Het bedrag wordt vergeleken met de minimumgrens van 1128 euro en een maximumgrens die gelijk is aan de minimumgrens van 1128 euro vermenigvuldigd met 1,5. Bevindt de schuldenaar zich onder de minimumgrens dan wordt afgezien van terugvordering. Bevindt de schuldenaar zich boven de maximumgrens dan is afzien van de terugvordering niet mogelijk. Tussen die twee grenzen kan gradueel afgezien worden van de terugvordering van de onverschuldigde betaling. De minister stelt de tussenliggende grenzen vast alsook de graduele terugvordering die op deze basis mogelijk is.

Als bestaansmiddelen, zoals vermeld in het vijfde lid, worden beschouwd alle gelden van welke aard ook waarover het gezin van de schuldenaar beschikt, behalve de toelagen in het kader van het gezinsbeleid en andere gezinsuitkeringen die de schuldenaar zelf en de personen aangeduid in het voorgaande lid ontvangen.

De forfaitaire vermindering uit het zesde lid bedraagt 224 euro en wordt geïndexeerd conform artikel 4, §1, van het Groeipakketdecreet van 2018.

De minister bepaalt op welke wijze de bestaansmiddelen gecontroleerd worden om een onzekere financiële situatie als vermeld in het tweede lid, 2°, vast te stellen.

In het vijfde lid wordt feitelijk gezin gebruikt zoals beschreven in artikel 1, 2°, van het Besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de nadere regels voor het toekennen van een sociale toeslag.”

In het Ministerieel besluit van 13 maart 2019¹¹ tot uitvoering van het Besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2018 tot vaststelling van de nadere regels over de rechten en plichten van begunstigden in hun contacten met uitbetalingsactoren en tot vaststelling van de regels over de ambtshalve en gedwongen herziening van een beslissing tot toekenning van toelagen in het kader van het gezinsbeleid, wat betreft meldingen in en motivering van een beslissing over toelagen en de voorwaarden om af te zien van terugvordering van onverschuldigde toelagen – hierna MB Rechten en Plichten Begunstigden genoemd – worden de nadere regels over het afzien van de terugvordering van onverschuldigde toelagen bepaald in de artikelen 4 en 5.

Artikel 4 bepaalt:

“Het agentschap berekent, conform de bepalingen in het tweede en derde lid, de tussenliggende grenzen, vermeld in artikel 13, vijfde lid van het besluit van 13 juli 2018 die het mogelijk maken om ten belope van 10, 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80 en 90 procent af te zien van de terugvordering van de onverschuldigde betaling.

Eerst wordt het verschil tussen de maximum- en de minimumgrens, vermeld in artikel 13, vijfde lid, van het besluit van 13 juli 2018, bepaald. Daarna wordt dat verschil gedeeld door negen. ·

Het resultaat van de berekening, vermeld in het tweede lid, wordt bij de minimumgrens opgeteld om tot de grens te komen waarop voor 10% van de terugvordering kan afgezien worden. Vervolgens wordt die grens verhoogd met het resultaat, berekend conform het tweede lid, om tot de grens te komen waarop voor 20% van de terugvordering kan afgezien worden. Het agentschap zet deze werkwijze verder tot alle grenzen vermeld in het eerste lid zijn berekend.”

Artikel 5 bepaalt:

“Als de uitbetalingsactor bij ontvangst van een verzoek om van de terugvordering af te zien, een ontvangstbewijs naar de begunstigde stuurt conform artikel 13, eerste lid, van het besluit van 13 juli 2018, voegt hij daarbij een formulier waarop de schuldenaar zijn gezinsinkomen kan aangeven en waarbij hij de nodige bewijsstukken kan voegen.

Op basis van de gegevens op het formulier, vermeld in het eerste lid, beslist de uitbetalingsactor conform artikel 13, vijfde lid, van het voormelde besluit, of hij volledig of gedeeltelijk van de schuld afziet.

Als de bestaansmiddelen die de schuldenaar in het formulier opgeeft, minder bedragen dan de maximumgrens; vermeld in artikel 13, vijfde lid, van het voormelde besluit, worden de bestaansmiddelen van de schuldenaar gecontroleerd door een gezinsinspecteur tijdens een huisbezoek. Die kan dan het duurzame karakter van de onzekere financiële situatie, vermeld in artikel 13, tweede lid, 2°, van het voormelde besluit, vaststellen.

Als de bestaansmiddelen daarentegen de maximumgrens, vermeld in artikel 13, vijfde lid van het voormelde besluit overschrijden, is er geen huisbezoek nodig om de bestaansmiddelen te controleren.

Het agentschap kan praktische en technische richtlijnen uitwerken voor de huisbezoeken waarbij de bestaansmiddelen gecontroleerd worden.”

Recent, namelijk bij ministerieel besluit d.d. 4 november 2022 tot wijziging van het ministerieel besluit van 13 maart 2019¹² tot uitvoering van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2018 tot vaststelling van de nadere regels over de rechten en plichten van begunstigten in hun contacten met uitbetalingsactoren en tot vaststelling van de regels over de ambtshalve en gedwongen herziening van een beslissing tot toekenning van toelagen in het kader van het gezinsbeleid, wat betreft meldingen in en motivering van een beslissing over toelagen en de voorwaarden om af te zien van terugvordering van onverschuldigde toelagen, wat betreft de vaststelling van de goede trouw werd een nieuwe invulling gegeven aan het begrip ‘goede trouw’. Daartoe werd een artikel 3/1 toegevoegd in het MB waarin het volgende bepaald is:

“§1. De goede trouw, vermeld in artikel 13, tweede lid, 1°, van het besluit van 13 juli 2018, wordt vastgesteld door de uitbetalingsactor.

Als het onverschuldigd betaalde bedrag hoger dan 1.000 euro is, legt de uitbetalingsactor de vraag tot vaststelling van de goede trouw voor aan het agentschap voor bindend advies. Het agentschap richt daarvoor een commissie op.

De procedure voor de vaststelling van de goede trouw wordt bepaald door het agentschap.

§2. De vaststelling van de goede trouw, vermeld in paragraaf 1, wordt gedaan op basis van een van de volgende categorieën van behartenswaardigheid:

1° handelingen van natuurlijke personen of rechtspersonen, zonder betrokkenheid van de leden van het feitelijk gezin, waardoor de begunstigde niet als veroorzaker van de terugvorderingen kan worden aangezien;

2° de personen die deel uitmaken van het feitelijk gezin, het rechthebbend of rechtgevend kind, bevinden zich in een behartenswaardige gezondheidstoestand;

3° externe factoren waardoor de terugvordering van de onverschuldigd betaalde toelagen disproportionele leedverzwaring toebrenkt aan de begunstigde.

In het eerste lid wordt verstaan onder feitelijk gezin: het feitelijk gezin, vermeld in artikel 2 en 3 van het besluit van de Vlaamse Regering van 21 september 2018 tot vaststelling van de nadere regels voor het toekennen van een sociale toeslag en artikel 3 van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 mei 2019 betreffende de selectieve participatietoelagen leerling.

§3. Het agentschap stelt jaarlijks het inhoudelijke verslag op over de vaststelling van de goede trouw, vermeld in paragraaf 2, dat minstens rapporteert over het aantal gevallen en het overeenstemmende budget en brengt dat ter kennis van zijn raad van bestuur en van de bevoegde minister.”

Verder kan daarbij verwezen worden naar volgende administratieve onderrichtingen in Mededeling A/40 van 8 december 2022 betreffende behartenswaardigheid van het Agentschap Uitbetaling Groeipakket:

“1. Context

Het Groeipakketdecreet van 2018 voorziet in artikel 103 §2 dat de uitbetalingsactor kan afzien van de terugvordering van onverschuldigd betaalde toelagen in het kader van gezinsbeleid.

Het BVR Rechten en Plichten van 13 juli 2018 bepaalt in artikel 13 dat de schuldenaar aan wie een beslissing tot terugvordering van het onverschuldigd bedrag is meegedeeld een verzoek kan indienen bij de bevoegde uitbetalingsactor. Dit verzoek kan alleen ingewilligd worden als de schuldenaar te goeder trouw is en zich in een onzekere financiële situatie bevindt.

De Vlaamse regering keurde op 11 februari 2022 de wijziging van artikel 13 BVR Rechten en Plichten goed die betrekking heeft op de mogelijkheid om af te zien van de terugvordering van onverschuldigde toelagen in het kader van het gezinsbeleid. Met deze wijziging wordt het begrip “goeder trouw” voortaan gedefinieerd als volgt: zich in een behartenswaardige positie bevinden. De wijziging van de definitie van het begrip heeft tot doelstelling om afstand van terugvordering te kunnen verlenen in schrijnende situaties die voorheen niet voorzien waren in de definitie goede trouw “wist of kon redelijkerwijze weten” en zo tot maatschappelijk ongewenste situaties leidde. De minister bepaalt de wijze waarop de goede trouw in bijzondere, gemotiveerde gevallen of in bepaalde categorieën van gevallen wordt vastgesteld. Dit resulteerde in het MB van 4 november 2022 (cfr. infra 5. Regelgeving).

2. Voorwaarden en criteria

2.1. Algemeen

(...)

In alle andere situaties ligt het initiatief bij de begunstigde(n). Als een begunstigde wenst dat de uitbetalingsactor afziet van een terugvordering, dan moet(en) de begunstigde(n) hiervoor een verzoek richten aan de uitbetalingsactor. Uiteraard geldt ook hier de informatieverplichting van de uitbetalingsactor t.o.v. de begunstigde(n) en moet(en) de begunstigde(n) geïnformeerd worden over de mogelijkheid van een verzoek tot afstand van de terugvordering.

Het verzoek tot afstand van terugvordering dient te gebeuren door de ontvanger(s) van de toelagen.

(...)

2.2. Voorwaarden

Het verzoek tot afstand van terugvordering vanwege de begunstigde(n) kan enkel positief worden beantwoord indien het verzoek voldoet aan twee cumulatieve voorwaarden. In dat geval kan de schuldvordering geheel of gedeeltelijk worden kwijtgescholden.

Deze twee cumulatieve voorwaarden zijn:

1. **de goede trouw:** de begunstigde(n) moet(en) zich in een behartenswaardige positie bevinden. (De oorspronkelijke definitie van 'de goede trouw' is het niet weten of redelijkerwijze niet kunnen weten dat men ten onrechte toelagen heeft ontvangen, wat uitgehold wordt door de mededelingsplicht.)
2. **de financiële voorwaarde:** het gezin beschikt over geringe bestaansmiddelen binnen de grenzen bepaald in artikel 13 BVR Rechten en Plichten.

De financiële situatie van begunstigde(n) kan door een solvabiliteitscontrole aangevraagd bij het team sociale begeleiding en toezicht onderzocht worden:

- Bestaansmiddelen bedragen maximum 1.795,57 euro: een afzien van terugvordering is mogelijk.
- Bestaansmiddelen zijn lager of gelijk aan 1.197,04 euro: er kan voor 100% worden afgezien van terugvordering.

Let op: de financiële voorwaarde, via een solvabiliteitscontrole aangevraagd bij het team sociale begeleiding en toezicht, wordt slechts onderzocht indien voldaan is aan de eerste voorwaarde van de behartenswaardigheid. Ingeval de uitbetalingsactor evenwel reeds beschikt over bewijsstukken en informatie waaruit vrijwel onmiddellijk kan geconcludeerd worden dat de aanvrager(s) niet voldoe(t)(n) aan de financiële voorwaarde, kan de uitbetalingsactor reeds een beslissing nemen m.b.t. behartenswaardigheid op basis van het financiële criterium en dient de eerste voorwaarde van de goede trouw niet meer onderzocht worden. De uitbetalingsactor brengt het dossier in elk geval wel nog voor op het behartenswaardigheidsplatform wanneer de schuld meer dan 1.000 euro bedraagt. Bedraagt de aanvraag een schuld 1.000 euro of minder, dan kan de uitbetalingsactor onmiddellijk een beslissing nemen op beide punten.

Elke beoordeling blijft een individuele beoordeling op basis van de aangeleverde bewijsstukken en informatie. De informatie wordt in de mate van het mogelijke gecheckt door de gezinsinspecteur.

De uitbetalingsactor stelt – in het kader van goed dossierbeheer – de behartenswaardigheid vast. De uitbetalingsactor oordeelt hierover op basis van alle aangebrachte en aanwezige elementen in het dossier.

Wat betreft de beoordeling van de voorwaarde van de goede trouw ingeval er twee ontvangers zijn, moeten zij beiden voldoen aan de voorwaarde van de goede trouw op basis van hun gezinssituatie.

- Indien de twee ontvangers samenwonen en/of ze doen beiden een aanvraag, dan dienen ze allebei te voldoen aan de voorwaarde van de behartenswaardigheid.
- Indien de twee ontvangers niet samenwonen en slechts één van hen doet een aanvraag, dan dient de ontvanger/aanvrager te voldoen aan de voorwaarde van de behartenswaardigheid.

Wat betreft de beoordeling van de financiële voorwaarde ingeval er twee ontvangers zijn, dan moeten ze beiden voldoen aan deze voorwaarde o.b.v. hun gezinssituatie.

- Indien de twee ontvangers samenwonen wordt er rekening gehouden met hun gezamenlijke bestaansmiddelen.
- Indien de twee ontvangers niet samenwonen wordt er rekening gehouden met de bestaansmiddelen van hun feitelijk gezin en die van de eventuele echtgenoot of wettelijke samenwonende (ongeacht of zij samenwonen – cfr. artikel 13 BVR Rechten en plichten begunstigten).

- *De beoordeling gebeurt elk voor hun aandeel (1/2 van de schuldvordering). Zoals hierboven reeds gesteld, dient wel voorbehoud gemaakt te worden t.o.v. de andere ontvanger dat de gehele som kan ingevorderd worden lastens deze.”*

(...)

3. Behartenswaardigheidsplatform

Er wordt een Behartenswaardigheidsplatform opgericht waar alle uitbetalingsactoren samen met een jurist van het team Sectorbeheer van het VUTG een richtinggevend advies zal uitbrengen. De afstanden van schuldvorderingen die meer dan 1.000 euro bedragen worden onderworpen aan een vierogenprincipe (naar analogie van de aanpak van het fraudeplatform).

Het Behartenswaardigheidsplatform ziet toe op de eenvormige besluitvorming in de dossiers die aan haar worden voorgelegd. De adviezen en de eindkwalificatie zullen steeds strikt en restrictief geïnterpreteerd worden.

Het platform vergadert tweewekelijks. Zo kan binnen een korte tijdsspanne – na het eventuele onderzoek van de financiële voorwaarde – een antwoord gegeven worden aan de begunstigde(n).”

Verwerende partij heeft naar aanleiding van de ontvangst van voorliggend verzoek d.d. 28 juli 2023 op 14 augustus 2023 het formulier ‘aanvraag om verzaking’ aan verzoekster verstuurd en herinnerd op 25 september 2023.

Vermits verzoekster echter de benodigde inlichtingen nooit aan verwerende partij heeft bezorgd, heeft verwerende partij de aanvraag om af te zien van terugvordering geweigerd bij beslissing d.d. 31 oktober 2023.

Er dient te worden vastgesteld dat er op heden geen beroep bij de Geschillencommissie tegen deze beslissing werd aangetekend. Verzoekster kan steeds een nieuwe aanvraag om af te zien van terugvordering bij verwerende partij indienen indien zij meent dat zij aan bovengenoemde voorwaarden voldoet.

6. Beslissing:

Gelet op het Decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid (BS 31 juli 2018), artikelen 104-114;

Gelet op het Besluit van 29 juni 2018 van de Vlaamse Regering betreffende de oprichting van een commissie van beroep tegen de beslissing van de uitbetalingsactor over de toelagen in het kader van het gezinsbeleid of tegen het uitblijven ervan;

Na beraadslaging en om al de voormelde elementen, stelt de Geschillencommissie vast dat de vordering van verzoekster ontvankelijk doch **ongegrond** is gezien verwerende partij terecht heeft rekening gehouden met de gezamenlijke inkomsten van verzoekster en van de heer ..... en deze inkomsten van de desbetreffende referentie jaren de toegelaten grensbedragen hebben overschreden voor het verkrijgen van de sociale toeslag en voor de schooltoeslag voor het kind .....
.....

Gezien het voordeel van de bepalingen van artikel 92, § 1, 2^e lid Groeipakketdecreet niet kan worden toegepast, bevestigt de Geschillencommissie dan ook de betwiste beslissing van verwerende partij d.d. 17 juli 2023 waarbij ten aanzien van verzoekster werd overgegaan tot terugvordering van de niet-verjaarde ten onrechte ontvangen sociale toeslag en het daaruit volgend verschil tussen de

gewone leeftijdstoelage en de gehalveerde leeftijdstoelage voor de periode van 1 juli 2020 tot en met 30 juni 2023 en van de niet-verjaarde ten onrechte ontvangen schooltoelage voor het schooljaren 2020-2021, 2021-2022 en 2022-2023, ten bedrage van in totaal € 2.973,52.

Aldus uitgesproken te Brussel op **17 november 2023**;

De commissie was samengesteld uit:

De heer Herman Verlinden, voorzitter;

De heer Ignace Lambert (Opgroeien regie) en de heer Maarten Vankeersbilck (KidsLife), leden.

Opgemaakt in drie originele exemplaren, waaronder één exemplaar voor elke partij.

Er kan beroep tegen deze beslissing worden ingesteld bij de griffie van de Arbeidsrechtbank te .....

De partijen beschikken hiervoor over een termijn van drie maanden te rekenen vanaf de derde dag na de kennisgeving van deze beslissing (art. 115, § 1, eerste lid van het Decreet van 27 april 2018 en art. 22, derde lid van het Besluit van de Vlaamse Regering van 29 juni 2018).

De voorzitter

De secretaris

H. Verlinden

M. Serlippens